

за матеренъ на ново-българский та гледали да го сближаватъ съ него, а други просто сж водели по ръкописнитѣ дамаскини, или пишали така, както говорали, като се служали съ недостаточна за българский говоръ азбука, както се вижда въ изданията на хаджи Иоакима (1814—16—17); по-вече тѣ не сж и разсуждавали.

Првъ, който е заговорилъ за българский языкъ, какъ може и какъ трѣба да се пише, е Сръбскийтъ писателъ Вукъ Караджичъ (1822). Той е билъ привърженникъ на фонетическо начло, т. е. на естественното наричано правописание. Послѣ него Венелинъ е изказалъ своето мнѣние за българското правописание, като е поддържалъ сближението му съ церковно-славянский или руский. И първото и второто мнѣние на тѣзи чужди писатели не сж останали безъ влияние на послѣшнитѣ български писатели. А. Стояновичъ (Кипиловский) въ цвѣтосъбранieto си (1825) казва: „възнамѣрилъ се бѣхъ да употрѣбя правописание естествено, каквото въ посвятителното писмо, сирѣчь, безъ да употрѣбя подобно произноснитѣ слова и, ѝ, ы, о, ѡ, е, ѣ, у, и Ѣ . . . ала по нѣкои си причини (които впрочемъ не изказва) употрѣбихъ славянското правописание.“ Още по-любопитенъ въ това отношение се показва Х. Павловичъ, който въ Аритметиката си (1833) е послѣдувалъ примѣрътъ на Кипиловский въ посвѣтителното му писмо, т. е. писалъ е по естественното правописание, направилъ е даже нѣщо повече, — той првъ е исхвърлилъ и ѡ-ветѣ отъ крайтъ на думитѣ, а напротивъ въвелъ е въ писменний българский языкъ причастията и дѣепричастията, (усѣченитѣ причастия) които въ говорний языкъ е нѣмало и нѣма.

Отъ спомѣнатитѣ първоначални писатели, грамматики сж издали Н. Хилендарецъ (1833) и Н. Рилецъ (1835); тѣ се придържали у единъ срѣденъ пѣтъ измежду двѣтъ поименованни направления, като приемали членовѣтъ въ писменний языкъ, но допущали употрѣбението и на нѣкои падежи. Х. Павловичъ уклоненъ отъ първото си мнѣние, въ първото издание на грамматиката си (1836)